

Lektionsplanering

Årskurs:

Gymnasiet

Ämne:

Historia 1a1

Tema:

Renässansen: Litteratur och tryckkonst

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Den europeiska epokindelningen utifrån ett kronologiskt perspektiv. Förhistorisk tid, forntiden, antiken, medeltiden, renässansen och upplysningstiden med vissa valda förändringsprocesser och fördjupningar. Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar utifrån valda områden. Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försöka att förändra sin egen eller andras situation.

Betygskriterium (E)

Eleven kan med säkerhet använda historiska begrepp för att formulera, utreda, förklara och dra slutsatser om historiska frågeställningar utifrån olika perspektiv. Eleven kan med säkerhet söka, granska och tolka källmaterial för att besvara frågor om historiska skeenden samt göra välgrundade och nyanserade reflektioner över materialets relevans.

[Gy11, Historia 1a1]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till renässansen (10 min)

- Introducera begreppet renässans och dess betydelse i historien.
- Diskutera de kulturella och samhällsliga förändringar som skedde under renässansen.
- Ge exempel på viktiga personer och händelser under denna tid.
- Presentera varför tryckkonsten var en viktig innovation.

2. Litteraturens roll under renässansen (15 min)

- Diskutera hur litteraturen reflekterade renässansens ideal och värderingar.
- Ge exempel på kända verk och författare, såsom Dante och Petrarca.
- Analysera texter som visar tidens tankar och känslor.
- Ställ frågor kring litteraturens påverkan på samhället.

3. Tryckkonsten och dess konsekvenser (15 min)

- Presentera hur tryckkonsten uppfanns och dess effekter på litteratur och samhälle.
- Diskutera spridningen av kunskap och idéer genom tryckta verk.
- Ge exempel på hur tryckkonsten bidrog till utbildning och upplysning.
- Ställ frågor om hur detta förändrade läskunnigheten i samhället.

4. Diskussion och reflektion (10 min)

- Facilitera en klassdiskussion kring de presenterade ämnena.
- Be eleverna att reflektera över renässansens betydelse för vår egen tid.
- Uppmana till frågor och diskussion kring litteraturens och tryckkonstens roll.
- Sammanfatta lektionen och ge möjlighet för eleverna att uttrycka sina tankar.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Renässansens påverkan:** Renässansen ledde till nya sätt att tänka, se på världen och människan. Den satte fokus på det individuella och människans förmåga till förnuft.
- **Tryckkonstens betydelse:** Tryckkonsten revolutionerade spridningen av information och gjorde böcker mer tillgängliga för en bredare publik, vilket bidrog till ökad läskunnighet.
- **Kulturella ikoner:** Framträdande konstnärer och författare under renässansen var inspirerade av antiken och bidrog till kulturell återuppvaknande.
- **Litteraturens utveckling:** Litteraturen under renässansen präglades av nya genrer och former, liksom av både prosa och poesi som speglade tidens värderingar.
- **Historisk kontext:** Renässansen ska ses i ljuset av den medeltida bakgrund som föregick den och de förändringar som skedde i Europa, inklusive religiös och social omvälvning.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Renässans	En kulturell och intellektuell rörelse under 14-1600-talet, känd för återupptäckten av antikens kunskaper.	Franskt ursprung, betyder "återfödelse".
Tryckkonst	Metod för att reproducera text och bilder, upfunnen av Johannes Gutenberg på 1400-talet.	Ordet "tryck" härstammar från latinet "pressio", som betyder "tryck".
Litteratur	Skriven konst eller textverk, inklusive romaner, dikter och essäer.	Från latinska "litera" som betyder "bokstav" eller "skrift".

Diskussionsfrågor

- A. Hur har renässansens idéer påverkat dagens samhälle och kultur?
- B. Vilka konsekvenser fick tryckkonsten för spridning av idéer och kunskap?
- C. På vilket sätt kan litteratur fungera som en spegel för samhället då och nu?

Aktivitet

Eleverna delas in i små grupper och får i uppdrag att skapa en kort presentation om en utvald författare eller ett litterärt verk från renässansen. De ska inkludera information om verkets betydelse, teman och kontext. Grupperna ska använda digitala verktyg för att samla information och presentera sina resultat för klassen. Detta uppmuntrar även till kreativitet och samarbete.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad menas med renässans?	En kulturell återuppvaknande och nyorientering, främst i Europa, som följde medeltiden.
Vilken betydelse hade tryckkonsten?	Den ökade tillgången till litteratur och spridning av idéer, vilket bidrog till en mer informerad allmänhet.
Nämn en känd författare från renässansen.	Dante Alighieri är känd för sitt verk "Den gudomliga komedin".

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en kort uppsats (2-3 sidor A4, 1500-2000 tecken) om ett

litterärt verk eller en författare från renässansen. Arbetet ska innehålla en sammanfattning av verket, dess teman, och en analys av dess betydelse för sin tid och idag. Uppsatsen ska även inkludera reflektioner kring hur verket påverkar vårt moderna samhälle.

Citat

”Böcker är inte bara en mängd papper – de är fönster till världen.” – Author Unknown. Det här citatet påminner oss om litteraturens betydelse och hur den hjälper oss att se och förstå olika perspektiv, särskilt under renässansen när idéerna om individens tänkande och uttryck började blomstra.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word – Skapar ett dokument.
- □ PPT – Skapar en PPT.
- ➡ Nästa – Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift – Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)